

Opinion

REDAKTÖR: HENRIK L BARVÅ
E-POST: HENRIK.L.BARVA@NWT.SE
TELEFON: 054-19 96 27 (KL. 14-16)

Årligt återväxtbesök

Så var det dags igen för det årliga besöket på NWT här i Karlstad för Svenska Nyhetsbyråns skribentskola. Den här helgen så får årets elever, likt föregående års, ta del av många intressanta föreläsningar samt öva på den nobla konsten av att skriva opinionstexter. I vanlig ordning räknar jag med en duktig och kreativ skara, och jag brukar inte bli besviken. Detta är ett gott initiativ för att trygga tillväxten på ledarskribenter för den borgerligt konservativa och liberala sfären, och många deltagare har också gått vidare till jobb i branschen. Varmt välkomna till Karlstad!
Henrik L Barvå, politisk redaktör

LEDARE. 28 maj 2016

Ingen fridlyst fäbod

Tin Gumuns från Rättvik har en fejd med Skatteverket. Hon har inte gömt undan några miljoner i ett skatteparadis. Däremot har hennes fäbod, där gäster kan köpa smör och ost under sommarhalvåret, inget kassaregister. Det anser Skatteverket vara i strid mot reglerna och de vägrar gå med på ett undantag. Att fäboden saknar förutsättningarna för att ha ett kassaregister spelar ingen roll. Nu skall fallet avgöras i kammarrätten.

Fäboden saknar både el och mobiltäckning och råden som Skatteverket har gett till Gumuns är skrottretande. Myndigheten har föreslagit att kassaregistret skulle laddas i Gumuns hem. Det skulle ta en timme i transport enkel väg och sedan åtta timmar för själva laddningen. Alternativt tyckte Skattemyndigheten att de gamla träbyggnaderna kunde kläs med solpaneler. Det senaste budet är att fäboden skall utrustas med ett dieselverk, som skall brumma i åtta timmar om dygnet för att ladda apparaten. Myndigheten har inte ens gjort ett besök för att med egna ögon se om verksamheten kan beviljas ett undantag, enligt Gumuns.

Fallet med Gumuns fäbod illustrerar hur lagen om kassaregister skadar småföretagandet. Motiveringen till varför lagen infördes från början var att komma tillrätta med illojal konkurrens. En del torghandlare var förvisso att jämföra med vanliga butiker. I de fallen kan man argumentera för att kravet på en kassaapparat inte var orimligt. Men lagen är utformad så att den slår mot alla former av handel, även den kringresande och småskaliga. I lagtexten finns det möjlighet för småföretagare att ges undantag från reglerna, men det fungerar inte i praktiken.

Skatteverkets övernitiskhet att följa ett destruktivt regelverk är obegriplig. Det handlar om en liten fäbod. Det ironiska är att om hon inte valt att vara hederlig och redovisat sina inkomster hade verket aldrig dragit igång härvan. Erfarenheten har lärt henne att ärlighet inte lönar sig, säger hon själv. Vilka signaler sänder Skatteverkets agerande till andra småföretagare som vill göra rätt för sig?

Fäbodarna förmedlar även ett viktigt kulturarv. Om Gumuns och fler likt henne lägger ned sin verksamhet är det en stor risk att det arvet försvinner helt. Småföretagarna på landsbygden har det redan tuft och behöver inte mötas av aktivt motstånd från myndigheterna. Det är nästan som om Skatteverket inte vill att den här typen av småskalig verksamhet skall finnas. För det kan inte bara handla om att vinna i en prestigefråga? Det här visar vilken mardröm det innebär för en småföretagare att gå upp mot en myndighet som vägrar lyssna till förnuftet.

Förhoppningsvis inser kammarrätten det befängda i Skatteverkets krav och ger Gumuns rätt. Om inte innebär det en seger för det byråkratiska vansinnet och en förlust såväl företagande som landsbygd och kulturarv.

INTERVJU. Lennart Bengtsson

Veterandagen är ett viktigt erkännande

TACK. Den är ett erkännande och ett tack från samhället som synliggör oss veteraner. Kungen delar ut medaljer under ceremonin i Stockholm och kransar läggs ned för att hedra stupade kamrater, säger **Lennart Bengtsson**.

Med anledning av veterandagen som firas på söndag har SNB pratat med Lennart Bengtsson, förbundsordförande för Sveriges Veterantjänstförbund Fredsbaskrarna, om den svenska veteranpolitiken.

Hur ser en bra veteranpolitik ut?

- Det är en politik som bryr sig om de soldater som vi skickat ut på internationella missioner även efter att de är hemkomna. Den soldat som har åkt till Mali eller Afghanistan har inte gjort det för skojs skull utan för att han eller hon utgör säkerhetspolitikens yttersta spjutspets. Det är en uppfostring. För femtio år sedan var det ingen som brydde sig om Kongoveteranerna utan de fick på sin höjd en klapp på axeln när de kom tillbaka. Det gjorde den missionen extra påfrestande för de som deltog.

Hur ser veteranpolitiken ut i dag?

- Den är mycket bättre. Nu har vi en lagstiftning som garanterar att alla veteraner får en femårig uppföljningsplan, som bland annat kan innebära kontakt med läkare och samtal. I de fall där veteraner fortfarande mår dåligt har staten ett lagstadgat och livslångt ansvar för detta. Många problem, till exempel posttraumatisk stress, dyker inte upp förrän efter 10-15 år. Varje förband har i dag även en samordnare som är ansvarig för veteranfrågor.

- Akademiska Sjukhuset i Uppsala har en veteranmot-tagning som är specialiserad på att behandla posttraumatiska stressyndrom. Sedan ska man inte glömma bort vår organisations roll. Det är inte alla som vill söka hjälp från sin arbetsgivare. Då kan man istället få stöd av oss. Vi är utbildade i att prata om traumatiska upplevelser, även om det inte är på professionell nivå. Genom oss kan en kamrat sedan få hjälp att söka sig vidare.

Finns det brister inom veteranpolitiken?

VETERANFRÅGA

"Den enskilt viktigaste uppgiften är självklart att ta hand om människor som mår dåligt när de kommer hem från missioner utomlands."

Lennart Bengtsson

Det är en politik som bryr sig om de soldater som vi skickat ut på internationella missioner även efter att de är hemkomna, säger Lennart Bengtsson.
FOTO: THERÉSE SÄRNBÄCK

- Civila myndigheter deltar också i internationella missioner och bidrar med människor som arbetar sida vid sida med våra soldater. De är förövrigt också välkomna i vårt förbund. Där emot omfattas inte civilanställd personal av vår nuvarande veteranlagstiftning, trots att staten är arbetsgivare i båda fallen. Det är inte rimligt. Liberalernas Allan Widman lade fram en utredning som föreslog en ändring av detta, men sedan den hamnade hos försvarsdepartementet har det inte hänt ett dugg.

Borde vi uppmärksamma våra veteraner mer?

- Jämför man med andra länder där den fruktansvärda erfarenheten av krig fortfarande är starkt i det allmänna medvetandet, till exempel Finland eller USA, så har veteranerna en betydligt högre status och uppmärksammas mer. På ett sätt är det ju tur att vi i Sverige har sluppit det.

Vad spelar veterandagen för roll?

- Det är ett erkännande och ett tack från samhället som synliggör oss veteraner. Kungen delar ut medaljer under ceremonin i Stockholm och kransar läggs ned för att hedra stupade kamrater. Det kan uppfattas som ytligt men symbolvärdet är otroligt viktigt. Veterandagen firas för övrigt inte bara i Stockholm utan på många garnisoner ute i landet.

Försvarspolitik svänger nu till att fokusera mer på den nationella säkerheten. Behöver vi fortfarande en veteranpolitik då?

- Ja, absolut. Även om vi inte

längre har 1500 soldater utomlands, som då antalet var som störst, kommer det fortfarande att finnas ett behov av internationella insatser inom ramen för ett nationellt försvar. Under kalla kriget var Sverige med i betydande FN-insatser. Vi ska inte stänga dörren för att delta i fler internationella uppdrag.

Vilken är den enskilt viktigaste veteranfrågan?

- Den enskilt viktigaste uppgiften är självklart att ta hand om människor som mår dåligt när de kommer hem från missioner utomlands. Här är det också viktigt att komma ihåg att en stor majoritet, 90-95 procent, faktiskt mår bra efter ett genomfört uppdrag. Faktum är att en undersökning visat att de som deltagit i en internationell mission mår bättre än befolkningen i stort. De som kommer tillbaka har en känsla av att man gjort skillnad. Det betyder naturligtvis inte att vi ska stöta bort de som faktiskt mår dåligt och behöver hjälp.

Hur fungerar Fredsbaskrarnas verksamhet?

- Vår organisation bygger på kamratskap. Det innebär att vi anordnar aktiviteter för våra medlemmar. Det kan vara föreläsningar, bridgekvällar eller att ta en pilsner på krogen. Genom att umgås mycket skapas ett starkt nätverk som i sin tur kan fånga upp de medlemmar som mår dåligt. Därför är det så viktigt med att anordna dessa aktiviteter. (SNB)

Erik Thyselius